

T.C.
BARTIN VALİLİĞİ
İl Sağlık Müdürlüğü

Sayı : 59656284-149
Konu : Morg ve Defin Hizmetlerine Yönelik Alınması
Gereken Önlemler

DAĞITIM YERLERİNE

Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) tarafından hastalığın bulaştırıcılığı, yayılması ve diğer risk faktörlerinin değerlendirilmesi sonrasında pandemi olarak ilan edilen yeni tip Koronavirüs (COVID-19) pandemisi nedeni ile hastalığın yayılmasının engellenmesi için Koronavirüs Bilim Kurulu'nun görüş ve önerileri doğrultusunda Bakanlığımızca hazırlanan **"Morg ve Defin Hizmetlerine Yönelik Alınması Gereken Önlemler"** konulu rehber yazımız ekinde gönderilmiş olup; İlgili kurum/kuruluş tarafından hiç bir aksaklığa mahal verilmeden rehberde belirtilen talimatlara göre işlem tesis edilmesi hususlarında ;

Gereğini önemle rica ederim.

e-imzalıdır.
Abdullah AKDAŞ
Vali a.
Vali Yardımcısı

Eki:Rehber (2 sayfa)

Dağıtım:

Bartın Valiliği

Bartın Deniz Komutanlığı

Bartın Belediye Başkanlığı

Amasra Kaymakamlığı

Kurucaşile Kaymakamlığı

Ulus Kaymakamlığı

Bartın İl Emniyet Müdürlüğü

Bartın İl Jandarma Komutanlığı

Bartın İl Özel İdaresi

Amasra Belediye Başkanlığı

Kurucaşile Belediye Başkanlığı

Ulus Belediye Başkanlığı

Bartın Üniversitesi Rektörlüğü

Bartın Kapalı Açık Ceza İnfaz Kurumu İşyurdu Müdürlüğü

Bartın Aile, Çalışma Ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü

Bartın Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü

Bartın Çalışma Ve İş Kurumu İl Müdürlüğü

Bartın Çevre Ve Şehircilik İl Müdürlüğü

Bartın Kadastro Müdürlüğü

Bartın Tapu Müdürlüğü

Bartın Gençlik Ve Spor İl Müdürlüğü

Bartın İl Kültür Ve Turizm Müdürlüğü

Bartın Defterdarlığı

Bartın İl Milli Eğitim Müdürlüğü

Bartın Sanayi Ve Teknoloji İl Müdürlüğü

Bartın İl Tarım Ve Orman Müdürlüğü

Bartın Orman İşletme Müdürlüğü

Bartın Meteoroloji Müdürlüğü

Dsi 23. Bölge Müdürlüğü - Kastamonu

Küre Dağları Milli Park Müdürlüğü

Bartın Ticaret İl Müdürlüğü

Bartın Gümrük Müdürlüğü

Bartın Ticaret Ve Sanayi Odası Başkanlığı

Bartın Esnaf Ve Sanatkarlar Odaları Birliği Başkanlığı

Kozcağız Belediye Başkanlığı

Abdipaşa Belediye Başkanlığı

Bartın Kumluca Belediye Başkanlığı

COVID-19

Morg ve Defin Hizmetleri

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI

Güncellenme Tarihi: 11.04.2020

A. COVID-19 Tanısı ile Ölenlerde Morg ve Defin Hizmetlerine Yönelik Alınacak Tedbir ve Önlemler

- » Morg ve gasilhane çalışanlarına standart enfeksiyon kontrol önlemleri konusunda eğitim verilmeli, el hijyeninin önemi anlatılmalıdır.
- » Gasilhane çalışanlarına, cenazenin bulaşıcı hastalığı olduğuna dair bilgilendirme yapılmalıdır. Gasilhane çalışanları; cenaze yıkama sırasında eldiven, tıbbi (cerrahi) maske, gözlük/yüz koruyucu ve sıvı geçirmez önlük kullanmalıdır.
- » Tazyikli su kullanımı, cenazeden enfekte sıvıların sıçramasına ve aerosol oluşturarak hastalık bulaşına neden olabilecek işlem olması nedeniyle cenazenin yıkanması sırasında bu işlemden kaçınılmalıdır.
- » Kullanılan kişisel korunma malzemeleri tıbbi atık kutusuna atılmalıdır.
- » Cenaze yıkama alanı, yıkama sonrası temizlenmeli ve 1/10 çamaşır suyu veya klor tablet (ürün önerisi ile) ile dezenfekte edilmelidir.
- » COVID-19 tanısı alan kişinin evde ölmesi durumunda da yukarıda bahsedilen kurallar çerçevesinde defin işlemleri yürütülmelidir.
- » Cenaze sahipleri, cenazeye sarılmamalı ve yakın temasta bulunmamalıdır.
- » Cenaze normal şekilde kefenlenmelidir, cenaze torbasına ihtiyaç bulunmamaktadır.
- » Standart bir tabutla taşınmalıdır.
- » Özel bir mezarlığa gerek duyulmadan, defin yerine kireç serpilmesi gibi bir tedbire gerek olmadan normal mezarlık alanına defnedilmelidir.
- » Cenaze töreninde mümkün olduğu kadar az kişi olmalı, sosyal mesafe korunmalıdır.
- » Cenazenin kabre yerleştirilmesi sırasında sadece eldiven kullanılması yeterlidir.
- » Cenazeye, defin öncesi ve sonrası dezenfeksiyona ihtiyaç bulunmamaktadır.
- » Ölen kişilerin kişisel eşyaları çift kat naylon bir torbaya konularak verilmeli, bahsedilen eşya tekrar kullanılması düşünülüyorsa 60-90 derece yıkanılarak kullanılabilirliği belirtilmelidir. Bu eşyaların atılması durumunda tıbbi atık olarak değerlendirilmelidir.

B. COVID-19 Nedeni ile Ölen Kişilerin Yurtiçi ve Yurt Dışı Nakil Kuralları

Yurt içinde ve yurt dışında havayolu, karayolu ve demiryolu kullanılarak yapılacak cenaze nakilleri tabut içinde yapılmalı ve cenaze tabutla gömülmelidir.

1. Havayolu ile Cenaze Nakilleri

COVID-19 nedeniyle ölenlerin cenazelerinin yurt dışında ve yurt içinde havayolu ile nakillerinde, ulusal ve uluslararası havayolları cenaze taşıma kuralları geçerlidir. Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü'nün Kargo Hizmetleri rehberi (Yayın No:HAD/T-23) ve Türk Hava Yolları'nın "Cenaze Taşıma Prosedürü"ne göre "*Ölüm sebebi bulaşıcı hastalık olan cenazelere ait tabutların kabul aşamasında kesinlikle lehimlenmiş, sıkıca kapatılmış ve sızdırmaya mahal vermeyecek şekilde olmasına dikkat edilir.*" şeklinde işlem yapılmalı, COVID-19 hastalığından ölenlerin bulaşıcı hastalık olması dolayısıyla cenazelerinin yurtdışında ve yurt içinde havayolu ile nakillerinin bu kritere uygun olması gerekir.

2. Karayolu ve Demiryolu ile Cenaze Nakilleri

Her türlü karayolu ve demiryolu ile cenaze nakillerinde, havayolu ile cenaze naklinde olduğu gibi nakil araçlarına kabul aşamasında tabutların kesinlikle lehimlenmiş, sıkıca kapatılmış ve sızdırmaya mahal vermeyecek şekilde olmasına dikkat edilmelidir.

C. COVID-19 Harici Nedenlerle Ölen Kişilerde Uygulanacak Yöntem ve Kurallar:

COVID-19 harici nedenlerle ölüm olması durumunda defin işlemleri standart prosedürler ile devam etmelidir. Ancak COVID-19 şüphesi, ölü muayenesi yapan hekim tarafından değerlendirilir. COVID-19 salgını nedeniyle tüm ölümlerde ölü muayenesi için kişisel koruyucu önlemlerin alınması önemlidir.